

Lag

om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om livskraftscentralerna

1 §

Livskraftscentralernas ställning och verksamhetsidé

För sektorsövergripande särskilt föreskrivna utvecklings-, finansierings- och verkställighetsuppgifter finns det livskraftscentraler som hör till statens regionförvaltning. Livskraftscentralerna hör till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Livskraftscentralerna främjar livskraften. Med *livskraft* avses i denna lag en helhet som i fråga om regionen och dess näringsverksamhet beskriver hållbar tillväxt och ren omställning, förnyelse och konkurrenskraft samt verksamhetsförutsättningar för företagande, lönsamhet inom matproduktion och annan näringsverksamhet, fungerande trafikförbindelser, hållbar användning av naturresurser, biologisk mångfald och god miljöstatus, försörjningsberedskap och säkerhet, arbetskraftens kompetens, sysselsättning och invånarnas välbefinnande samt andra faktorer som ökar regionens dragningskraft.

Livskraftscentralerna är kundorienterade, utnyttjar digitaliseringen och samarbetar med andra aktörer.

2 §

Livskraftscentralernas uppgiftsgrupper och uppgifter

Livskraftscentralerna sköter inom följande uppgiftsgrupper de uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ankommer på dem:

- 1) främjande av regional sysselsättning, av tillgång till kunnig arbetskraft samt av kultur,
- 2) jordbruk och trädgårdsodling, landsbygdsutveckling, fiskerihushållning och renhushållning, livsmedel, säkerhet och kvalitet hos jordbrukets insatsvaror, ekologisk produktion, djurens hälsa och välbefinnande, växthälsa samt vattenhushållning,
- 3) trafiksystemets funktion och hållbarhet, trafiksäkerhet, väg- och trafikförhållanden samt landsvägshållning,
- 4) hållbar tillväxt inom företagsverksamhet, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet, internationalisering och konkurrenskraft samt energiproduktion,
- 5) arbetskraftsinvandring, främjande av invandrares integration och av goda relationer mellan befolkningsgrupperna,
- 6) främjande av en god status för den biologiska mångfalden samt vård av kulturmiljön, främjande av en god status i vattendrag och hav, främjande av områdesanvändning och klimatarbete samt miljöfostran,

RP 13/2025 rd
FvUB 15/2025 rd
RSv 74/2025 rd

7) vissa uppgifter som ankommer på det förmedlande organet för genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program i anknytning till de uppgiftsgrupper som nämns i detta moment samt uppgifter för genomförande av stöd från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i anknytning till de uppgiftsgrupper som nämns i 2 punkten, samt delegerade uppgifter som utbetalande organ.

Till livskraftscentralernas uppgifter hör dessutom

1) regionutveckling, främjande av företagande och näringsverksamhet, rådgivning som främjar företagsverksamhet, servicehandledning och nätverksarbete samt främjande av arbetslivets kvalitet,

2) produktion och distribution av miljöinformation, förbättrande av miljömedvetenheten samt främjande av genomförandet av miljöprojekt och genomförande av miljöprojekt,

3) bevakning av allmänt intresse i fiskeriärenden och i de vattenhushållningsärenden som enligt lag ska skötas av centralen, skötsel av statens vattenrättsliga tillstånd och privaträttsliga avtal och av statens vattenkonstruktioner samt främjande av vattenhanteringen inom jord- och skogsbruket.

Om livskraftscentralernas andra än i 1 mom. nämnda uppgifter föreskrivs särskilt.

Närmare bestämmelser om livskraftscentralernas i 2 mom. avsedda uppgifter, med undantag för de uppgifter som gäller bevakning av allmänt intresse, får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Livskraftscentralernas organisation

Bestämmelser om antalet livskraftscentraler, deras verksamhetsområden, namn och avdelningsstruktur samt om deras huvudsakliga verksamhetsställen och verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet. I livskraftscentralernas arbetsordningar bestäms närmare om livskraftscentralernas filialer och avdelningar.

Varje livskraftscentral är indelad i avdelningar för skötseln av de uppgifter som hör till centralen. En centrals avdelningsstruktur ska

1) bygga på verksamhetens behov,

2) stödja verksamhetens samhälleliga genomslag, kundorientering och en effektiv skötsel av uppgifterna,

3) främja den nytta som kan uppnås genom en sammanslagning av organiseringen av uppgifter inom olika förvaltningsområden.

En livskraftscentrals avdelningsstruktur och skötseln av uppgifterna vid centralen ska ordnas så att de krav som i Europeiska unionens lagstiftning ställs på ordnandet av uppgifterna iakttas, så att lagstiftningen tillämpas nationellt på ett enhetligt sätt och så att ärendena avgörs enligt enhetliga principer.

Skötseln av en livskraftscentrals bevakningsuppgifter enligt 2 § 2 mom. 3 punkten ska ordnas så att en opartisk behandling av ärendena säkerställs inom de båda uppgiftsområdena.

Livskraftscentralerna ska ha en gemensam internrevision som ordnas på det sätt som avses i 13 § 1 mom.

4 §

Livskraftscentralernas behörighet samt deras verksamhetsområden och utvidgning av dem

En livskraftscentral sörjer inom sitt verksamhetsområde för skötseln av de uppgifter som enligt gällande bestämmelser ankommer på centralen och utövar sin behörighet enligt vad som föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

En livskraftscentral kan dock sköta uppgifter också inom verksamhetsområdet för fler än en central, om en utvidgning av verksamhetsområdet kan

- 1) förbättra tillgången på service och säkerställa likabehandling av kunderna,
- 2) effektivisera centralernas verksamhet och användningen av statens personalresurser och andra resurser,
- 3) främja tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna för regionens finsk- och svenskspråkiga minoritet och, inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen (974/1995), de språkliga rättigheterna för den samiska minoriteten,
- 4) säkra tillgången till den särskilda sakkunskap som behövs för uppgifterna,
- 5) trygga kritiska funktioner enligt säkerhetsstrategin för samhället, eller
- 6) säkra skötseln av en uppgift av regional karaktär eller skötseln av en uppgift som kräver oavhängighet eller opartiskhet.

Bestämmelser om utvidgning av livskraftscentralernas verksamhetsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Förordnande att under en bestämd tid sköta en annan livskraftscentralens uppgifter

En tjänsteman vid en livskraftscentral kan på begäran av en annan livskraftscentral för en bestämd tid, högst tre år, och utan att tjänstemannens tjänsteställe ändras, ställas till förfogande för den central som framställt begäran. Beslut om saken fattas av den utnämmande myndigheten. Om livskraftscentralerna inte når samförstånd i saken fattas beslutet av arbets- och näringsministeriet. I beslutet ska det anges i vilken omfattning tjänstemannen står till den andra livskraftscentralens förfogande.

Den livskraftscentral som tar emot tjänstemannen kan förordna tjänstemannen att i den omfattning som anges i det beslut som avses i 1 mom. utföra uppgifter som hör till den mottagande livskraftscentralen och som motsvarar tjänstemannens tjänst. Förordnandet ges av centralens överdirektör.

2 kap.

Styrning och ledning av livskraftscentralerna

6 §

Styrning av livskraftscentralerna

Den allmänna administrativa styrningen av livskraftscentralerna ankommer på arbets- och näringsministeriet, som också sköter styrningen av centralernas förvaltning och av andra gemensamma funktioner samt styrningen av andra åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet vid centralerna.

Livskraftscentralernas verksamhet styrs inom respektive ministeriums eget ansvarsområde av undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet eller av den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen (*sektorstyrning*).

Närmare bestämmelser om förfarandena för sektorstyrningen av livskraftscentralerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Strategisk planering och resultatstyrning i fråga om livskraftscentralerna

För uppnående av de allmänna målen för livskraftscentralernas verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för centralerna ett gemensamt strategidokument med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten (*strategisk planering*). För varje livskraftscentral utarbetas dessutom ett strategiskt resultatavtal (*resultatstyrning*). Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen med beaktande av ramarna för statsfinanserna och statsbudgeten.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet, samt i samarbete med livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och till behövliga delar i samarbete med landskapsförbunden. Om ministerierna inte når enhällighet om strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådets allmänna sammanträde.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar resultatavtalen för livskraftscentralerna tillsammans med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen i fråga om livskraftscentralernas verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Samordning av styrningen av livskraftscentralerna

Arbets- och näringsministeriet svarar för koordineringen och samordningen av styrningen av livskraftscentralerna samt för de gemensamma administrativa uppgifterna som ingår i styrningen.

För samordningen av planeringen och styrningen tillsätter arbets- och näringsministeriet för fyra år i sänder en samordningsgrupp, i vilken de sektorstyrande ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet, livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är företrädare. Samordningsgruppen har till uppgift att behandla livskraftscentralernas och i tillämpliga delar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets ramförslag och budgetförslag och ärenden som gäller resultatavtal och ställningstagande till bokslut, samt att behandla det strategidokument som avses i 7 § 1 mom., andra strategiska riktlinjer och omfattande utvecklingsprojekt som gäller två eller flera centraler. Dessutom har samordningsgruppen till uppgift att följa livskraftscentralernas regionala växelverkan och samarbete, placeringen av funktioner och tillgången till tjänster i hela landet.

Arbets- och näringsministeriet kan också tillsätta andra grupper för att bereda och dra upp riktlinjer för gemensamma ståndpunkter i frågor som hör till styrningen för de i 6 § 2 mom. nämnda sektorstyrande ministerierna och de i det momentet avsedda myndigheterna inom centralförvaltningen.

Närmare bestämmelser om de grupper som tillsätts för samordning av styrningen och den strategiska planeringen samt om deras uppgifter och förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ledning av livskraftscentralerna

En livskraftscentral leds av en överdirektör. Överdirektören svarar för att centralens verksamhet leder till resultat och för att centralens gemensamma resultatmål nås inför arbets- och näringsministeriet och de övriga ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och inför de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet.

Statsrådet utnämner centralens överdirektör på framställning av arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet bereder ärendet i samarbete med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet samt begär utlåtanden i ärendet innan framställningen görs, eller hör annars ovan avsedda ministerier och myndigheter inom centralförvaltningen.

En avdelning vid en livskraftscentral leds av en avdelningschef. Avdelningschefen svarar inför centralens överdirektör för att avdelningens verksamhet leder till resultat och för att resultatmålen nås som en del av centralens resultat.

En livskraftscentral ska ha en konsultativ ledningsgrupp som stöder centralens överdirektör i uppnåendet av centralens resultatmål och i samordningen av funktionerna samt i ledningen av ämbetsverket i övrigt. Centralens överdirektör är ordförande i ledningsgruppen. Ledningsgruppens övriga sammansättning anges i centralens arbetsordning.

10 §

Avgörande av ärenden vid livskraftscentralerna

Överdirektören för en livskraftscentral avgör de ärenden som omfattas av centralens behörighet, om det inte föreskrivs eller i arbetsordningen bestäms att någon annan tjänsteman vid centralen ska avgöra dem eller om något annat inte följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Centralens överdirektör får överta avgörandet av ett ärende som en tjänsteman vid centralen enligt centralens arbetsordning får avgöra. Centralens överdirektör får dock inte överta avgörandet av ett ärende som hör till centralens uppgifter enligt 2 § 2 mom. 3 punkten eller till de uppgifter för genomförande av stöd från Europeiska garantifonden för jordbruket eller Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten eller till delegerade uppgifter som utbetalande organ.

11 §

Livskraftscentralens arbetsordning

En livskraftscentral ska ha en arbetsordning med bestämmelser om hur förvaltningen och funktionerna ska ordnas och hur ärenden ska beredas och avgöras. Centralens överdirektör beslutar om livskraftscentralens arbetsordning.

En avdelning vid en livskraftscentral kan vid behov ha en arbetsordning, i vilken organiseringen av avdelningens funktioner och personalens uppgifter kan anges närmare. Beslut om avdelningens arbetsordning fattas av avdelningschefen. Innan ett beslut om en arbetsordning fattas ska ärendet behandlas i centralens ledningsgrupp.

12 §

Tillsättning av tjänster vid livskraftscentralen

En avdelningschef vid en livskraftscentral ska utnämnas till tjänsten för den tid som avses i 9 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994). Avdelningscheferna utnämns av centralens överdirektör. Utnämningen av en avdelningschef bereds i samarbete med det ministerium som styr avdelningens huvudsakliga uppgiftsgrupp och vid behov med de andra ministerier som styr

avdelningens uppgifter. Centralens överdirektör ska före beslutsfattandet begära utlåtanden i ärendet av eller annars höra de ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen av avdelningen.

Centralens överdirektör utnämner dem som är direkt underställda en avdelningschef och förordnar enhetscheferna till uppgiften på framställning av avdelningschefen. Den övriga personalen vid en avdelning vid livskraftscentralen utnämns av avdelningschefen.

Centralens övriga personal utnämns av centralens överdirektör, om inget annat bestäms i centralens arbetsordning.

Den regionala närvaron och karaktären hos de uppgifter som ska skötas ska beaktas vid placeringen av tjänsterna.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid livskraftscentralerna utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

13 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

För skötseln av livskraftscentralernas gemensamma personalförvaltnings- och ekonomiförvaltningsuppgifter samt uppgifter inom internrevision och andra motsvarande serviceuppgifter, allmänna förvaltningsuppgifter och uppgifter inom informationsförvaltning, samt för meddelande av allmänna administrativa anvisningar och styrning av deras tillämpning finns Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter också uppgifter enligt 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) i fråga om utbetalning och återkrav av statsunderstöd som beviljats direkt med stöd av den lagen samt, vid sidan av livskraftscentralerna, tillsynsuppgifter enligt 15 § i den lagen. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan sköta uppgifter som gäller utbetalning, övervakning av användningen och återkrav av understöd som beviljats av livskraftscentralerna med stöd av någon annan lag, samt uppgifter som gäller statens ersättningar på det sätt som särskilt föreskrivs om uppgifterna.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har dessutom i uppgift

- 1) att svara för de riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservicen,
- 2) att följa upp och utvärdera arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar samt producera information om den,
- 3) att sköta de nationella tjänster genom vilka invandring av kompetent arbetskraft samt arbetskraftens rörlighet främjas (*tjänster för internationell rekrytering*),
- 4) att sköta de uppgifter avseende verkställighet av lönegaranti som föreskrivs i lönegarantilagen (866/1998) och i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000),
- 5) att sköta de uppgifter som centret ska sköta enligt 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 6) att sköta riksomfattande information och rådgivning som hänför sig till offentlig arbetskraftsservice, utkomstskydd för arbetslösa och inledande och utveckling av företagsverksamhet,
- 7) att ge arbetskraftsmyndigheterna stöd när det gäller att utveckla systemet med arbetskraftsservice och ge dem juridisk rådgivning med avseende på verkställigheten av lagen om ordnande arbetskraftsservice (380/2023), lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om främjande av integration (681/2023), samt

8) att sköta sådana andra än i 1—7 punkten avsedda uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ska skötas av centret eller som åläggs centret av arbets- och näringsministeriet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. sköter Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret de uppgifter enligt 12 § i statsunderstödslagen som gäller utbetalning av statsunderstöd som arbets- och näringsministeriet beviljat kommuner, välfärdsområden och arbetskraftsmyndigheter för skötseln av i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen avsedda uppgifter.

En tjänsteman vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska för livskraftscentralen föredra för avgörande förvaltningsärenden som gäller centralens ekonomi och personalförvaltning. Närmare bestämmelser om dessa förvaltningsärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom kan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret med stöd av avtal producera informationssystemtjänster för Konkurrens- och konsumentverket och Säkerhets- och kemikalieverket samt sköta uppgifter som främjar digitalisering av tjänster.

Närmare bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhetsställe och organisation

Bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhetsställe utfärdas genom förordning av statsrådet. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har ansvarssektorer, som bestäms i centrets arbetsordning. Skötseln av tillsynen över Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter enligt 13 § 2 mom. 4 punkten ska ordnas så att en opartisk behandling av ärendena säkerställs.

15 §

Styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Den allmänna administrativa styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ankommer på arbets- och näringsministeriet.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet tjänar livskraftscentralernas strategiska mål samt de riksomfattande målen för främjande av sysselsättningen.

Arbets- och näringsministeriet fastställer de allmänna administrativa resultatmålen för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet, samt den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet inom sina egna ansvarsområden. I den strategiska styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret deltar dessutom i tillämpliga delar den samordningsgrupp för styrningen som avses i 8 § 2 mom.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriet styr tillsammans Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets informationsförvaltningstjänster och fastställer resultatmålen för dem.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Ledning av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret leds av en direktör, som svarar för att centrets verksamhet ger resultat.

Som stöd för ledningen har Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret en ledningsgrupp som bistår direktören vid beslutsfattandet i vittsyftande och principiellt viktiga ärenden. Ledningsgruppens sammansättning bestäms i Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets arbetsordning.

17 §

Avgörande av ärenden vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Direktören för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret avgör ärenden som hör till centrets behörighet, om inte något annat föreskrivs eller i centrets arbetsordning bestäms om dem.

Direktören får överta avgörandet av ett ärende som hör till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet.

18 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets arbetsordning

I arbetsordningen för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret bestäms det hur centrets funktioner ska ordnas samt om beredningen och avgörandet av ärenden. Beslut om arbetsordningen fattas av centrets direktör.

19 §

Tillsättande av tjänster vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Direktören för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utnämns av arbets- och näringsministeriet. Centrets direktör utnämner de övriga tjänstemännen vid centret och anställer den övriga personalen, om inte något annat bestäms i arbetsordningen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Avgörande av ärenden i vissa fall

Om det finns uppenbar risk för att en opartisk behandling av ett förvaltningsärende som omfattas av en livskraftscentrals behörighet och som gäller tillsyn, åläggande av skyldigheter eller beviljande av rättigheter äventyras därför att centralen också är eller har varit part i ärendet, ska centralen begära att det ministerium som avses i 6 § 2 mom. utser en annan livskraftscentral att behandla och avgöra ärendet, om en opartisk behandling inte går att ordna genom centralens interna åtgärder. Ministeriets beslut får inte överklagas genom besvär.

21 §

Samarbete med olika aktörer

I anslutning till sina uppgifter samarbetar livskraftscentralen med och främjar samarbetet med lokala, regionala, riksomfattande och internationella myndigheter och andra aktörer inom sitt verksamhetsområde.

22 §

Handräckning

I fråga om livskraftscentralernas skyldighet att ge andra myndigheter handräckning och i fråga om livskraftscentralernas rätt att få handräckning av andra myndigheter föreskrivs särskilt.

23 §

Serviceenhet för den språkliga minoriteten

En livskraftscentral kan för skötseln av uppgifter som hör till dess verksamhetsområde ha en särskild enhet som betjänar regionens finsk- eller svenskspråkiga minoritet eller, inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen, dess samiska minoritet. En serviceenhet kan också inrättas vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, samt som en gemensam enhet för flera livskraftscentraler. En serviceenhet kan dessutom inrättas som en gemensam enhet för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och en eller flera livskraftscentraler.

Bestämmelser om inrättandet av en serviceenhet för den språkliga minoriteten och om dess uppgifter, namn, verksamhetsområde och verksamhetsställe samt om behörighetsvillkor för tjänsterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Företrädande av staten

En livskraftscentral kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess ansvarsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det. I fråga om livskraftscentralens rätt att föra målsägandens talan på statens vägnar föreskrivs särskilt.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som enligt gällande bestämmelser ska handläggas av centret, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det.

Om ett ärende som omfattas av en livskraftscentralens behörighet har avsevärda konsekvenser för två eller flera livskraftscentralers verksamhetsområde, ska det ministerium som svarar för sektorstyrningen besluta vilken livskraftscentral som ska vara statens representant i ärendet. Ministeriets beslut får inte överklagas genom besvär.

25 §

Avgiftsbelagda prestationer

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelser om avgifterna för livskraftscentralernas och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som meddelats av en livskraftscentral eller av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

27 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Lagens 13 § 3 mom. gäller till och med den 30 juni 2027.

Genom denna lag upphävs lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt om närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter (897/2009).

Med en hänvisning i någon annan lag eller förordning till närings-, trafik- och miljöcentralen, arbets- och näringscentralen, den regionala miljöcentralen, vägdistrikten eller Sjöfartsverkets förbindelsefartygstrafikenhet avses efter ikraftträdandet av denna lag livskraftscentralen, om uppgifterna hänför sig till de uppgifter som avses i 2 § eller som ankommer på livskraftscentralen enligt bestämmelser någon annanstans i lag. En hänvisning i någon annan lag eller förordning till närings-, trafik- och miljöcentralens utvecklings- och förvaltningscenter avser efter ikraftträdandet av denna lag Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

Om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till sådana uppgifter som hör till de uppgifter som avses i 2 § eller som ankommer på livskraftscentralen enligt bestämmelser någon annanstans i lag, avser en hänvisning

- 1) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland Livskraftscentralen i Nyland,
- 2) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta Livskraftscentralen i Sydvästra Finland,
- 3) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland eller till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland i fråga om landskapet Egentliga Tavastland Livskraftscentralen i Inre Finland,
- 4) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland eller till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland i fråga om landskapet Päijänne-Tavastland Livskraftscentralen i Sydöstra Finland,
- 5) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen Livskraftscentralen i Östra Finland,
- 6) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland Livskraftscentralen i Mellersta Finland,

- 7) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Livskraftscentralen i Södra Österbotten,
- 8) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten Livskraftscentralen i Österbotten,
- 9) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajaland Livskraftscentralen i Norra Finland,
- 10) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland Livskraftscentralen i Lappland.

28 §

Övergångsbestämmelser som gäller avtal, förbindelser och anhängiga ärenden

Om inte något annat föreskrivs i någon annan lag överförs arkiven, registren och datamaterialen för de uppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralen till en livskraftscentral och som avses i 2 § eller som ankommer på en livskraftscentral enligt bestämmelser någon annanstans i lag samt anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser, liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dem, vid ikraftträdandet av denna lag till motsvarande regionalt behöriga livskraftscentral.

Om inte något annat föreskrivs i någon annan lag överförs arkiven, registren och datamaterialen för de uppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser, liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dem, till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret vid ikraftträdandet av denna lag.

De avtal och förbindelser som avses i 1 och 2 mom. överförs dock till livskraftscentralen eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret endast om inget annat följer av deras innehåll.

29 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalens ställning

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen. De bestämmelserna tillämpas även på anställda i arbetsavtalsförhållande.

Arbets- och näringsministeriet kan före ikraftträdandet av denna lag inrätta tjänsterna som överdirektör för livskraftscentralerna vid arbets- och näringsministeriet, varifrån tjänsterna överförs till livskraftscentralerna vid ikraftträdandet av denna lag.

En överdirektör som har utnämnts till en tjänst som inrättats vid arbets- och näringsministeriet på det sätt som avses i 2 mom. får före ikraftträdandet av denna lag avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av livskraftscentralens verksamhet. Dessutom kan arbets- och näringsministeriet och det ministerium till vars ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av en livskraftscentralens verksamhet innan de tjänster som avses i 2 mom. har tillsatts. Besluten ska anses vara fattade av livskraftscentralen, och de rättigheter och skyldigheter som följer av dem ska vid ikraftträdandet av denna lag övergå till centralen. Ärenden som gäller tillsättande av en tjänst eller uppgift vid en livskraftscentral eller som annars är nödvändiga för inledandet av centralens verksamhet och som inletts av ett ministerium och är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag övergår vid ikraftträdandet av denna lag till centralen för behandling.

Om överdirektören för en livskraftscentral inte har utnämnts före ikraftträdandet av lagen ska det ministerium till vars ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör i samarbete med de övriga ministerier som styr avdelningens uppgifter utnämna avdelningschefen och förordna enhetscheferna till uppgiften för högst sex månaders tid från och med ikraftträdandet

av lagen, dock högst till dess att centralen efter ikraftträdandet av lagen har tillsatt tjänsterna som avdelningschef och förordnat enhetscheferna till uppgiften.

En tjänsteman som utnämns till en tjänst som tillsatts för viss tid och denna tjänst överförs till det ämbetsverk som tjänstens uppgifter överförs till för den tid visstidsanställningen varar. Vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs ändras benämningen på den tjänst som överförs och de uppgifter som hör till tjänsten enligt det mottagande ämbetsverkets behov till ett tjänsteförhållande för viss tid. De uppgifter som hör till tjänsten eller tjänsteförhållandet kan ändras väsentligt. Behörighet att ändra en ovan avsedd tjänst och de uppgifter som hör till den har det ämbetsverk till vilket den tjänsteman som utnämns till tjänsten som tillsatts för viss tid förflyttas vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs.

30 §

Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande

Ändring i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På behandlingen vid ändringssökande av ärenden som är anhängiga vid en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en domstol upphäver ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag och återförvisar ärendet att i dess helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen